

ÖNSÖZ

Eğitsel ve sosyal açıdan toplumun yaşam kalitesini artırarak eğitimde istenilen başarı düzeyine gelebilmek, gelişmekte olan ülkelerin temel hedeflerinden biridir. Çünkü eğitim düzeyi yüksek bir toplumda; huzur, kalkınma, refah seviyesi de gelişmiş ve yüksek olacaktır.

Bu çalışmanın amacı; “*Eğitimde Feda Edilecek Tek Bir Fert Yoktur.*” anlayışından hareketle sorumluluk bölgemizde olan **Cizre, İdil ve Silopi** ilçelerindeki öğrencilerimizin *Devamsızlık Nedenlerini* tespit etmek ve çözüm önerileri sunmak olup **Şırnak** ilimizin eğitimde hak ettiği düzeye ulaşmasına katkıda bulunmasını temenni ederim; Bu çalışmanın gerçekleştirilmesine katkıda bulunan Cizre İlçe Milli Eğitim Müdürümüz **Şahan İKE** ve tüm **Okul Psikolojik Danışmanları ve Rehber Öğretmen** arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Agit IŞIK

Cizre R.A.M Müdürü

HAZIRLAYANLAR

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (R.A.M) ADINA SAHİBİ

AGİT İŐIK

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ

HACİ ENCU

MÜDÜR YARDIMCISI

PSİKOLOJİK DANIŐMAN VE REHBER ÖĞRETMENLER

VAHDET YILMAZ

FERHAT UFUK GÜLCAN

EBRU UYKUTALP

FARUK YÜZGÜLEÇ

HAMZA HÜDAİ ŐAHİN

MEHMET BOZKAYA

MUHAMMED YILDIRIM

Yayınlandığı Tarih

NİSAN- 2018

1

Destekleyen Kuruluşlar

Cizre Kaymakamlığı

Cizre İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

İdil İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Silopi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Telefon

0486 616 4861

Belgegeçer

0486 616 4861

Web<http://cizreram.meb.k12.tr>

cizreram.meb.k12.tr

2

DEVAMSIZLIK NEDENLERİ ANKETİ SONUÇ DEĞERLENDİRME

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkiye'nin en genç nüfusuna sahip illerinden biri olan Şırnak'ın eğitimdeki başarısını daha üst sıralara taşıyarak eğitimde olması gereken seviyeye çıkarmaktır. Bu vesile ile “Şırnak’ın Cizre, İdil ve Silopi ilçelerindeki Öğrenci devamsızlıklarını tespit etmek ve bu durumların nedenlerini belirleyip öğrencilerin okula kazandırılmasını sağlamaktır.” Tarama modeli kullanılarak yapılan araştırmanın evrenini Cizre, İdil ve Silopi İlçelerinde bulunan İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim kurumlarında bulunan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemini ise çeşitli sebeplerle okula devam etmeyen ve eğitim öğretimden kopmuş **2328** sayıda öğrenci ve **2103** sayıda öğrenci velisi oluşturmaktadır. Öğrenciler **En çok 1. Maddede** belirtilen *dersleri anlamadıklarından* devamsızlık yaptıklarını düşünürken; Veliler ise **5. Maddede** belirtilen *öğrencisinin okul derslerinde başarısız olmasını* devamsızlık nedeni olarak düşünmektedirler. **En az** seçilen devamsızlık nedeni ise öğrenciler için **20. Madde** olan “*İyi beslenemediğimden okula gitmedikleri*” iken velilerde **9. Madde** olan “*Dini sebeplerden dolayı çocuğumu okula göndermeyi uygun bulmuyorum*” maddesi tercih edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci devamsızlığı, devamsızlık nedenleri, Okul Yönetimi, Eğitim

GİRİŞ

Bilgi ve teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler, toplum yaşamını da büyük ölçüde değiştirmiştir. Bireyin değişen bu toplumsal yaşama uyum sağlayabilmesinde örgütlü bir sistem olarak okulun önemi tartışılmaz bir biçimde artmaktadır. Kontrollü bir ortam olan okulda, öğrenciye kazandırılacak bilgi, beceri ve tutumlar önceden belirlenmiştir. Bunlar, bu konuların uzmanı olan öğretmenler tarafından planlı bir biçimde düzenlenen öğretim etkinlikleri ile öğrencilere kazandırılır (Erden, 1998). Okulda öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek, bu performans sonuçlarına dayanarak öğrenci hakkında karar vermek, öğrenciyi ilgi ve yeteneklerine göre başarılı olacakları alanlara yöneltmek, genel olarak eğitim sisteminin görevidir (Silah, 2003).

Devamsızlık, okul dönemi içerisinde mazeretsiz olarak okulda bulunmama şeklinde tanımlanmaktadır. Sürekli devamsızlık ise; hazır bulunurluğu yeterli seviyede olmasına rağmen öğrencinin okula hiç gelmemesidir (Sakınç, 2013:4). Devamsızlık nedenleri; bireysel, çevresel ve kurumsal faktörler gibi bir dizi karmaşık ilişkiler bütünüdür. Bu nedenle öğrencilerin okula devamsızlık nedenlerini anlamak oldukça zor bir iştir. Ancak, teorik ve ampirik bir inceleme ile bu sorunun nedenleri hakkında bazı yararlı çalışmalar yapılarak çözüm önerileri sunulabilir.

Devamsızlık bir öğrencinin okula yönelik olumsuz duygularının bir belirtisi olmakla birlikte tek başına bir etmen değildir. Birçok etmenin birlikte ya da tek başına bulunması, öğrencinin okuldan uzaklaşmasına veya devamsızlık yapmasına neden olabilmektedir (Pehlivan, 2006).

Bu sorunlar; öğrenciden, öğretmenden, okul ya da okul idarecilerinden, aileden, sağlık problemlerinden ve çevresel faktörlerden kaynaklanıyor olabilir (Yıldız ve Kula, 2012).

Öğrenci devamsızlıklarının önlenmesi için öncelikle devamsızlık nedenlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Ancak, alanyazın taraması sonucunda, Türkiye’de öğrenci devamsızlıklarını konu alan birkaç araştırmaya ulaşılabilmektedir. (Altinkurt, 2008). Okula devam etmeme davranışlarına neden olan faktörler incelendiğinde, önceki araştırma sonuçları okul terkinin genellikle bireysel, ailesel-sosyal, ve okul ile alakalı faktörlerden kaynaklandığı görülmektedir. Devamsızlık yapmaya neden olan bireysel etmenlerin başında öğrencinin geçirdiği sağlık sorunları ve başarısız olma korkusu yer almaktadır (Tutar, 2002). Bununla beraber bazen öğrencinin ruhsal birtakım sıkıntılar nedeniyle okula gitmek istememesi bir başka deyişle okulu reddetmesi de devamsızlık ve okul terkiyle sonuçlanan bir durumdur (Bahalı ve Tahiroğlu, 2010). Öğrencinin yetiştiği ailenin de öğrencilerin devamsızlık yapma eylemlerinde etkili olduğu görülmüştür. Çocuğu ile ilgilenen, okulla işbirliği halinde olan ebeveynlerin çocuklarının başarısının, güdülenmesinin ve düzenli devamının sağlanmasında etkili olduğu belirlenmiştir (Burns, 1993). Öte yandan, maddi sıkıntıları olan ailelerde çocukların eğitim ihtiyacına yeteri kadar cevap verilememesi ve hatta çocuğun da çalışmak zorunda olması okul devamsızlıklarına önemli ölçüde sebep olmaktadır (Diyu, 2001). Ailesel faktörlerin devamsızlık durumuna etkisine paralel olarak, öğrencinin arkadaş çevresi ve yaşadığı ortamdaki sosyal çevre de devamsızlık yapmasında rol oynayabilmektedir. Örneğin, arkadaş grubu başarısız, okula devamsızlık yapan veya hiç gitmeyen, madde bağımlısı, suç işlemekte olan kişiler olan öğrencilerin en çok risk altında olduğu belirtilmektedir (Özbaş, 2010).

AMAÇ

“Şırnak’ın Cizre, İdil ve Silopi ilçelerindeki öğrenci devamsızlıklarını tespit etmek ve bu durumların nedenlerini belirleyip öğrencilerin okula kazandırılmasını sağlamaktır.” Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1) Öğrencilerin; sağlık sorunları, ekonomik nedenler, ailevi nedenler, okul faktörü ve arkadaşlık ilişkilerinden kaynaklanan nedenlere yönelik görüşleri nelerdir?
- 2) Öğrenci velilerinin; ekonomik nedenler, toplumsal nedenler ve aile tutumlarına yönelik görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verileri değerlendirilmesi.

ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırma ile İlkokul, Ortaokul ve Lise öğrencilerinin devamsızlık nedenlerini, aile-okul- bireysel özellikler ve çevre faktörlerine bağlı olarak tarama modeli kullanılmak suretiyle belirlenmeye çalışılmıştır.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırma **Evreni** Cizre, İdil ve Silopi İlçelerinde bulunan İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim kurumlarında bulunan öğrenciler oluşturmaktadır. **Örneklemini** ise çeşitli sebeplerle okula devam etmeyen ve eğitim öğretimden kopmuş **2328** sayıda öğrenci ve bu öğrencilerin **2103** sayıda öğrenci velisi oluşturmaktadır. *Örneklem:*

- **Cizre** ilçesinde **42 okulda 802** öğrenci, **Silopi** ilçesinde **45 okulda 874** öğrenci, **İdil** ilçesinde **52 okulda 652** öğrenci olmak üzere toplamda **149 okulda 2328 öğrenci**,
- Bütün öğrencilerle birlikte ulaşılan **2103 öğrenci velisi**

Her üç ilçemiz için Toplamda **4431** örneklem grubumuz bulunmaktadır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veri toplama aracında; Öğrencilerin devamsızlık nedenlerine ilişkin olarak

❖ Öğrenci Formunda:

- ✓ Okul faktörü ile ilgili nedenler (7 madde),
- ✓ Ekonomik nedenler (4 madde) ,
- ✓ Ailevi nedenler (4 madde),
- ✓ Sağlık sorunları (1 madde)
- ✓ Arkadaşlık ilişkileri (4 madde)

Olmak üzere toplam 20 madde;

❖ Veli Formunda:

- ✓ Ekonomik nedenler (3 madde),
- ✓ Toplumsal nedenler (4 madde),
- ✓ Sağlık sorunları (2 madde),
- ✓ Okul faktörü (3 madde)
- ✓ Aile tutumları (4 madde)

Olmak üzere toplam 15 madde yer almaktadır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma verilerinin toplanmasında anket tekniği kullanılmıştır. Veri toplamak için kullanılan anket okulların devamsızlık listelerinde bulunan öğrencilerin okulda rehber öğretmenlerin başkanlığında oluşturulan ekip tarafından aile ziyareti yapılarak yanıtlanmıştır.

Araştırmada veri toplamak amacıyla kullanılan anket, gerekli alanyazın taraması yapıldıktan sonra Cizre Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından geliştirilmiştir.

VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Örgün eğitimin bütün kademelerinde okula devam etmeyen, okuldan kopmuş öğrenci ve öğrenci velilerine uygulanan anketler, okul psikolojik danışmanları tarafından okullarında devamsız öğrencilere uygulanarak anket formları doldurulmuş ve RAM'a gönderilmiştir. Burada bütün veriler bilgisayar ortamında Cizre Rehberlik ve Araştırma Merkezi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Bölümünün Rehber Öğretmenleri tarafından analiz edilerek veriler düzenlenmiş ve bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Maddelerin analiz edilmesinde frekans(f), yüzde (%) ve grafikler kullanılmıştır.

ALT PROBLEMLER

Bu çalışma kapsamında okula devamsızlık yapan öğrencilerin devamsızlık sebeplerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesiyle veli görüşlerine göre değerlendirilmesinin karşılaştırmalı olarak ele alınması amaçlanmıştır. Bu çalışmada öğrenci devamsızlıklarını etkileyen nedenler öğrenci ve veli formunda 5 boyutta ele alınmıştır. Bu beş boyut kapsamında karşımıza çıkan başlıca alt problemler şunlardır:

Öğrenci için geliştirilen ankette:

- 1) Sağlık Sorunları
- 2) Ekonomik Nedenler
- 3) Ailevi Nedenler
- 4) Okul Faktörü
- 5) Arkadaşlık İlişkileri

Öğrenci velileri için geliştirilen ankette:

- 1) Ekonomik Nedenler
- 2) Toplumsal Nedenler
- 3) Aile Tutumları
- 4) Sağlık Sorunları
- 5) Okul Faktörü

Okul Faktörü: Okulda örgüt iklimini oluşturan disiplin politikaları, sosyal ve sportif etkinlikleri örgütleme, giriş-çıkış ve teneffüs saatlerinin belirlenmesi gibi pek çok yönetim etkinlikleri öğrenci devamsızlıklarını etkileyen etmenleri oluşturabilir. Okul yönetiminin demokratik bir hoşgörü düzeyi tutturması, öğrenciyi sıkı koşullarla sınırlandırmak yerine, esnek bir düzen kurması, bu düzenin belirlenmesinde öğrenci görüşlerini alması, onların istek ve beklentilerini okul amaçlarına zarar vermeden gerçekleştirmelerine yardım etmesi, okul yönetimi kökenli devamsızlık nedenlerini azaltabilecek etkinlikler arasında sayılabilir (Başar, 2001, s.127)

Okulların, çocukların bilişsel, duyuşsal ve devinsel gelişimlerine ağırlık verici etkinlik alanları açısından zenginleştirilmesi gerekir. Öğrencilerin fiziksel, zihinsel, toplumsal vb. birçok alanda yetersizlikleri olabilir. Bunların olumsuz sonuçlarını giderebilecek olanlar ise okullarda öğrencilere destek hizmeti sunan “**Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisleridir**”. Herhangi bir alanda yetersizliği olan öğrencinin “tanılama” işleminden sonra yetersizliğine uygun alanda geliştirilmesi gerekir. Yetersiz olduğu alan ile ilgili gereksinimleri giderilemeyen öğrencinin okula ilgi ve devam isteği azalabilir.

Öğrenci gereksinimlerinin ön planda olduğu öğretim süreci, bireysel ağırlıklı öğrenmelerin gerçekleştirilmesiyle sağlanabilir. Öğretimin bireyselleştirilmesi ise merkezde öğrencinin olduğu öğrenme etkinliklerinin gerçekleştirilmesini gerekli kılar. Ancak ülkemizde öğrenci merkezli öğrenme anlayışı yerine daha çok bilgi ve öğretmen ağırlıklı öğretim yapılmaktadır (Büyükkaragöz, 1990). Öğrencinin sınıf içi yaşama ilgi ve dikkatle devamının sağlanabilmesi, öğrenme yaşantılarından dışlanıp soyutlanmamasına bağlıdır. Sınıf ortamında toplumsal yaşamın anlamlı bir şekilde sürdürülebilmesi, her öğrencinin bir rol üstlenmesi ile sağlanır. Ancak bu süreçte oluşturulacak toplumsal çevrenin yapaylıktan uzak, gerçek yaşamla uyumlu olması gerekir (Özbaş, 2002).

Öğretmenlerin sınıf içinde olumlu tutum ve davranışları öğrencilerin okula bağlılığı üzerinde olumlu etki yaparken; öğretmenin sınıf içindeki **otoriter tavrı**, öğrencilerle olan iletişiminin yetersizliği, öğrenciden yetenekleri üzerinde performans beklemesi gibi etmenler, devamsızlık gibi istenmeyen davranışlara neden olabilmektedir (Ataman, 2001, s.171).

Ailevi Nedenler: Öğrencinin aile ortamı, onun davranışlarının temel kaynağıdır. Aile ortamındaki pek çok etmen öğrenci davranışlarını etkilemektedir. Ailenin çocuğun davranışlarını aşırı derecede kontrol etmeye çalışması ya da aşırı ilgisiz davranması öğrencilerin devamsızlık yapmalarına neden olabilmektedir.

Arkadaşlık İlişkileri: Öğrencinin çevresinde yer alan arkadaş grupları öğrenci davranışlarını etkilemektedir. Grup dinamiği içerisinde öğrenci gruba uyum davranışı göstermektedir. Bu durum devamsızlığa yol açabilmektedir. Bunun yanında okula olan fiziki uzaklık gibi durumlarda devamsızlık nedeni olabilmektedir.

Okula başlamadan önce çocukların dünyası aileleriyle ve ailelerinin onlara sağladığı olanaklarla sınırlıdır. Okul, çocuklara yeni fırsatlar sunarak daha geniş bir dünyaya açılmalarını sağlar. Çocuklar okul yaşantılarıyla birlikte yeni arkadaşlar ve deneyimler edinmeye başlar (MEB, 2004). Öğrencilerin içinde buldukları toplumsal alanlar daha çok akran grupları ve arkadaş çevreleridir. Bu çevrelerin öğrencinin eğitim yaşantıları üzerine önemli etkileri vardır. Okula uygun olmayan arkadaşlık ilişki ve etkileşimlerinin öğrencinin eğitim yaşantılarına bazı olumsuz etkileri olabilir. Öğrencinin eğitim yaşantılarına katılımını olumsuz yönde etkileyen arkadaş çevreleri, örgün eğitim sisteminden ayrı kalmış, kötü alışkanlıkları olan ve eğitime ilişkin olumlu bakış açısına sahip olmayan kişiler olarak sınıflandırılabilir.

Bireysel Nedenler: Öğrencilerin; okul dışında çalışmak zorunda olması, psikolojik rahatsızlıkları, yeterince güdülenmediği için okulu sevmemesi ve gelecek kaygısı gibi pek çok bireysel neden devamsızlık yapmasına neden olabilmektedir (Kadı, 2000, s.87-88)

Etkili okullar öğrencilerin yalnızca okul içindeki yaşantılarıyla değil, okul dışındaki yaşantılarıyla da ilgilenmeyi görev edinmiş okullardır. Öğrencilerin okul dışındaki yaşam koşulları, okula devamı engelliyorsa, okul yönetimi gerekli önlemleri almak zorundadır. Okul, öğrencinin başka bireylerle birlikte eğitimini sürdürdüğü toplumsal bir çevredir. Öğrencinin bu çevrede toplumsal olarak karşılanması gereken en önemli gereksinimleri, **kabul edilme, saygı görme ve sevgi** ile ilgilidir. Öğrencinin okul ve sınıf yaşantılarında korku, endişe ve kaygı gibi duyguları yaşamamasına çalışılır. Öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan en önemli devamsızlık nedenleri arasında yaşamakta oldukları herhangi bir hastalık, dersleriyle ilgili sınavlardan düşük not alma korkusu gibi etkenler yer almaktadır.

Bölgemiz öğrencilerinin devamsızlık yapmasında bu nedenlerin dışında pek çok nedenlerde vardır. Bu nedenleri sınıflandırmak değil bu soruna dikkat çekerek çözüm önerileri geliştirmek çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma sorununun çözümlenmesi amacı ile toplanan verilerin istatistiksel Bulgular ve yorumlarda, araştırmanın amacı ile ilgili tercih edilen yüzdeler dilimi en yüksek ilk 3 madde ve yüzdeler dilimi en düşük son 3 madde belirlenerek yapılmıştır. Çözümlemeleri yapılarak elde edilen bulgulara ve bunların yorumlanmasına yer verilmiştir.

Velilerle birlikte okul yönetimleri, milli eğitim müdürlükleri, denetçiler, muhtarlar ve mülki amirler öğrencinin okula devamının sağlanması konusunda ortak yükümlülüklerle sahiptir. (MEB, 2004).

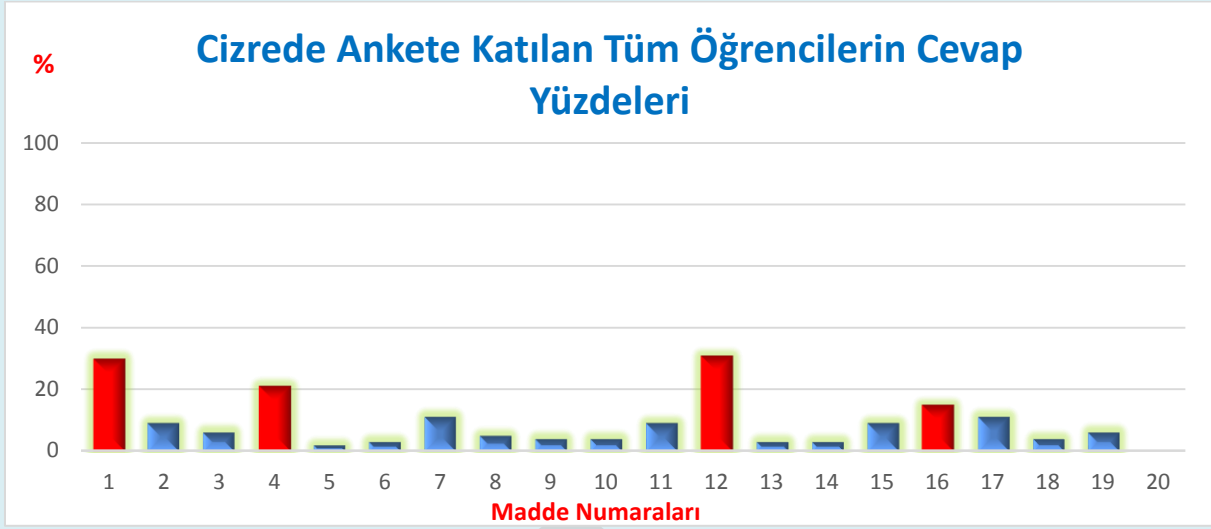
Ailelerin okula ilişkin önyargıları, olumsuz tutumları çocuğun devamına engel oluyorsa, aile ile okul arasında etkili iletişim ve işbirliği yolları geliştirilir. Okul ile iletişimi hiç olmayan ya da sınırlı olan ailelerin çocuklarının devamsızlıklarının, iletişimi yeterli düzeyde olan ailelerin çocuklarından çok daha fazla olduğu gözlenmektedir (Gilmore, 1985; Özbaş, 2009).

Aileler, okulların etkileşimde bulunmaları gereken en yakın toplumsal çevrelerini oluşturmaktadır. Ancak okullar yıllarca aile ile işbirliğini göz ardı etmiş ve bundan doğacak eğitsel destekten yararlanamamışlardır. Okul geleneksel anlayışla aile ile arasına aşılması zor bir duvar örmüştür. Öyle ki okul yanı başında bulunan fakat okuma-yazma bilmeyen anne-babalara bir öğrenme merkezi olarak hizmet sunamamıştır (Uğürol, 1998). ABD Eğitim Bakanlığı'nın Araştırma Geliştirme Birimi'nce yayımlanan bir rapor, ailenin okula katılımı ile harekete geçen birçok eğitim dinamiğinin, öğrencinin okula devamını ve başarısını artırdığını ortaya koymuştur (Funkhouser, Gonzales ve Moles, 1998). Aile ve okulun ortak çalışmasından en büyük yararı kuşkusuz öğrenci sağlamaktadır. Okula ana-baba katılımı, öğrenim kademelerinin tamamında öğrenci başarısının anahtarı konumundadır.

Araştırma sonuçlarına göre, ailenin çocuğun okul yaşantılarına ilişkin ihtiyaçlarını karşılayamaması ve ekonomik gerekçelerle çocuğun işgücüne ihtiyaç duyması öğrencilerin devamsızlığına neden olmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda ailelere eğitimin öneminin benimsenmesi, ekonomik destek sağlanması ve öğrencilerin sağlık durumlarının yakından izlenmesi konularında yardımcı olunmasına ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

DEVAMSIZLIK NEDENLERİ ANKETİ FREKANS VE GRAFİKLERİNİN İSTATİSTİKLERİ

CİZRE İLÇESİ DEVAMSIZLIK NEDENLERİ ANKETİ İSTATİSTİK BİLGİLERİ

Devamsızlık nedenleri anketine katılan tüm kademelerdeki **802** öğrencinin devamsızlık nedeni olarak gördüğü maddelerin grafiği yukarda gösterilmiştir. Devamsızlık nedeni olarak en çok öne çıkan maddelerin yüzde (%) olarak sırasıyla; **12,1 ve 4.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **5,6 ve 14.** maddelerdir. Bu maddeler şu şekildedir:

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 12: Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.

Madde 1: Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.

Madde 4: Sağlığımın bozuk olması nedeniyle devamsızlık yaparım.

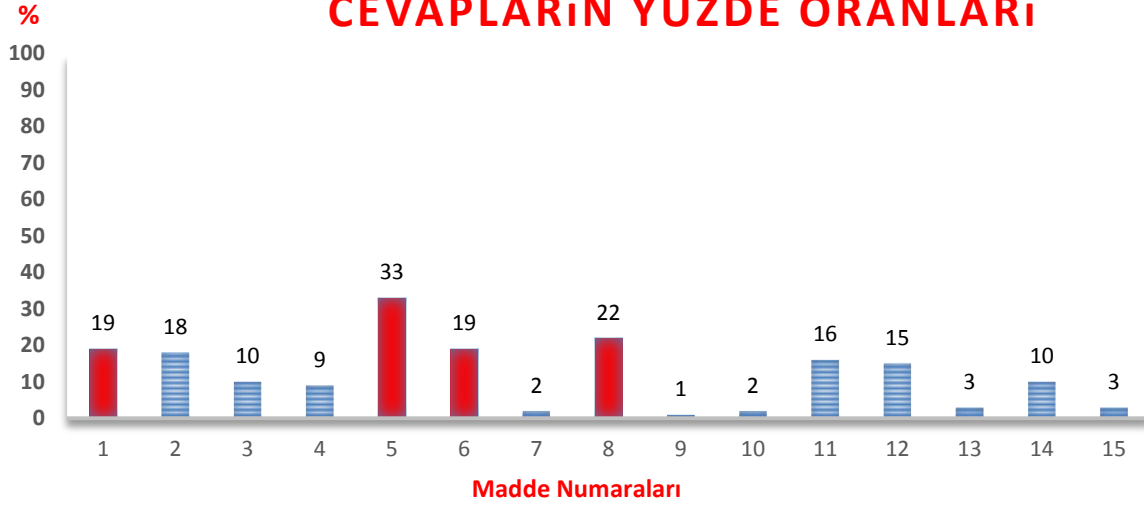
En az tercih edilen maddeler:

Madde 5: Dini sebeplerden dolayı okula gitmiyorum.

Madde 6: Uygun kıyafetim olmadığı için okula gitmem.

Madde 14: Disiplinin fazla olması nedeniyle okula gitmek istemiyorum.

VELİ ANKETİNDE MADDELERE VERİLEN CEVAPLARIN YÜZDE ORANLARI

Devamsızlık nedenleri anketine Cizre ilçesinde Veli Anketine toplam **758 veli** katılmıştır. Bu verilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; en çok tercih edilen maddeler **5, 8, 1 ve 6.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **9, 10 ve 7** dir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 5: *Çocuğum okul derslerini başaramadığından okula gitmek istemiyor.*

Madde 8: *Çocuğum sağlık nedenlerinden dolayı okula gitmek istemiyor.*

Madde 1: *Maddi durumumuz yeterli olmadığı için okula gönderemiyoruz.*

Madde 6: *Çocuklarımla sayıları fazla olduğundan onlarla yeterince ilgilenemiyorum*

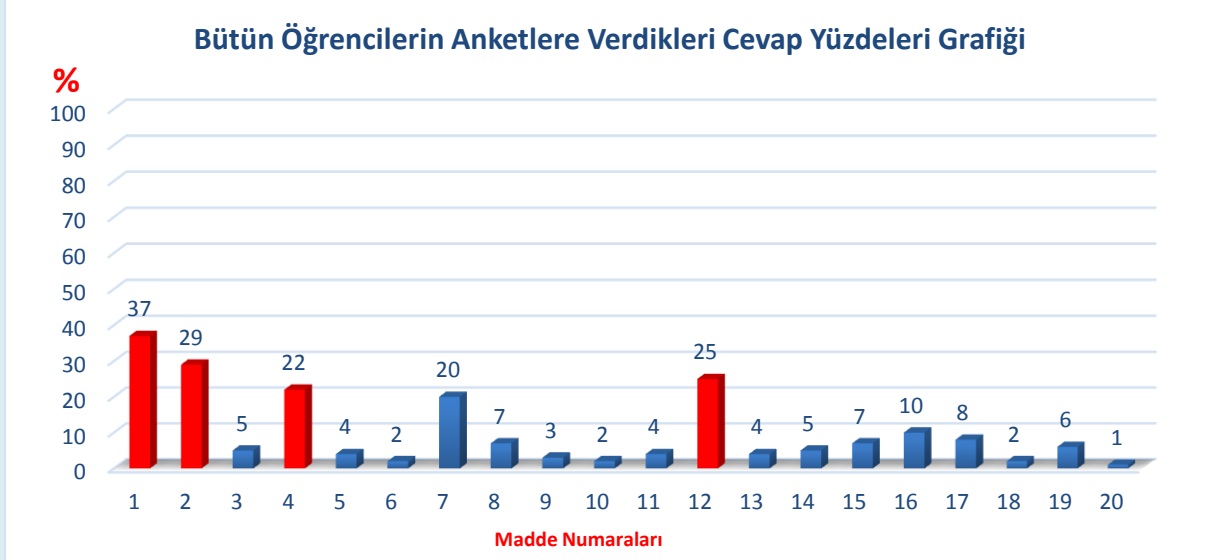
En az tercih edilen maddeler:

Madde 9: *Dini sebeplerden dolayı çocuğumu okula göndermeyi uygun bulmuyorum.*

Madde 7: *Okuldaki katı disiplinden dolayı çocuğum okula göndermeyi uygun bulmuyorum.*

Madde 10: *Çocuğum okuldaki arkadaşlarından şiddet gördüğü için okula gitmek istemiyor.*

İDİL İLÇESİ DEVAMSIZLIK NEDENLERİ ANKETİ İSTATİSTİK BİLGİLERİ

Devamsızlık nedenleri anketi İdil ilçesi genelinde **370 kız, 282 erkek** öğrenci olmak üzere toplam **652** öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; **en çok** tercih edilen maddelerin **1, 2 ve 12.** maddeler olduğu görülmektedir. **En az** tercih edilen maddeler ise **20,18 ve 10.** maddelerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: *Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.*

Madde 2: *Ailemin geçimini sağlamak için bir işte çalıştığımdevamsızlık yaparım.*

Madde 12: *Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.*

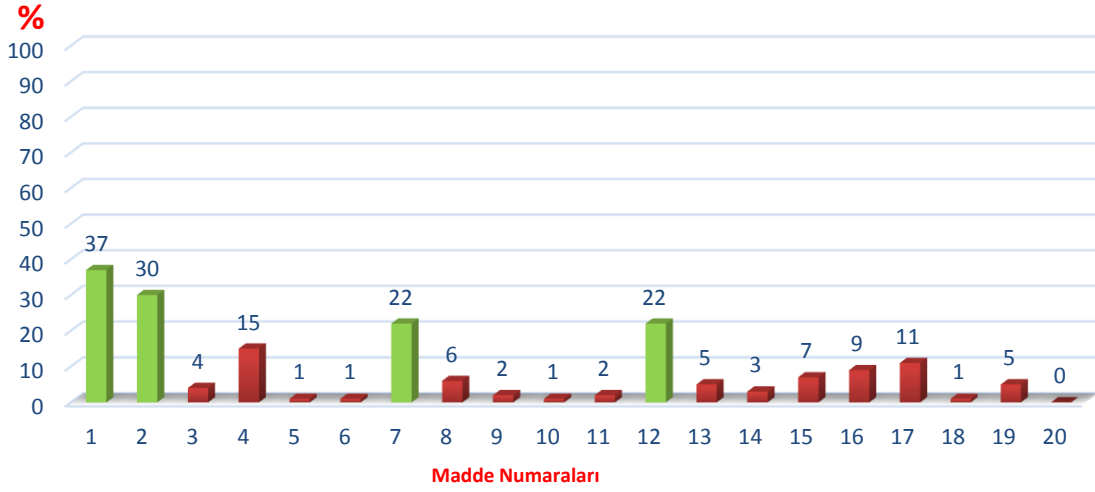
En az tercih edilen maddeler:

Madde 20: *İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.*

Madde 18: *Derslerle ilgili araç gereçlerim olmadığından okula gitmem.*

Madde 10: *İnternet cafe ve oyun salonları bana daha cazip geliyor.*

Kız Öğrenci Yanıt Grafiği

Devamsızlık nedenleri anketi İdil ilçesi genelinde toplam **370 kız** öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; kız öğrencilerin en çok tercih ettiği maddeler **1, 2, 7 ve 12.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **20, 5, 6, 10 ve 18.** maddelerdir.

13

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.

Madde 2: Ailemin geçimini sağlamak için bir işte çalıştığım için devamsızlık yaparım.

Madde 7: Okula gidecek kadar harçlığım olmadığı için okula gitmem.

Madde 12: Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.

En az tercih edilen maddeler:

Madde 20: İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.

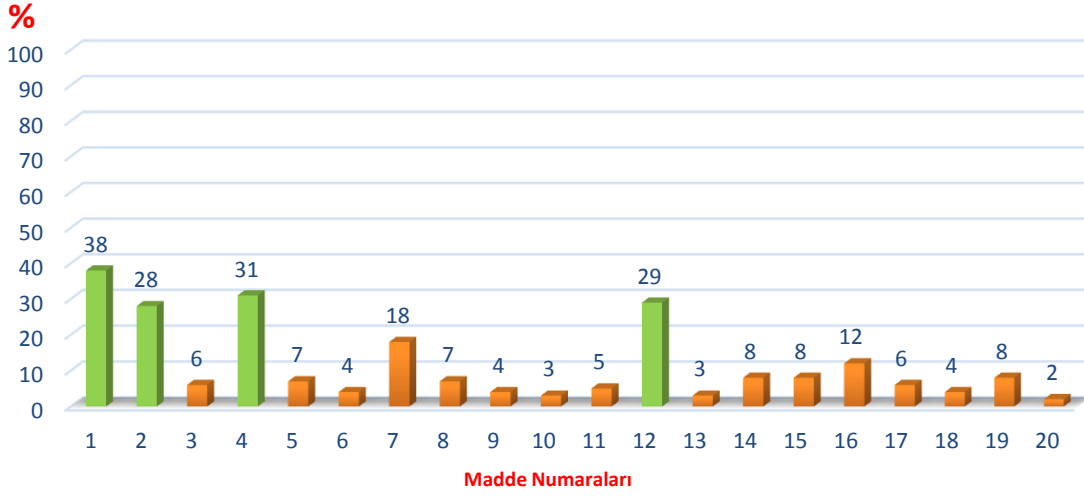
Madde 5: Dini sebeplerden dolayı okula gitmiyorum.

Madde 6: Uygun kıyafetim olmadığı için okula gitmem.

Madde 10: İnternet cafe ve oyun salonları bana daha cazip geliyor.

Madde 18: Derslerle ilgili araç gereçlerim olmadığından okula gitmem.

Erkek Öğrenci Yanıt Grafiği

Devamsızlık nedenleri anketi İdil ilçesi genelinde toplam **282 erkek** öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; erkek öğrencilerin en çok tercih ettiği maddelerin sırasıyla **1, 4 ve 12.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **20, 10 ve 13.** Maddelerdir.

14

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: *Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.*

Madde 4: *Sağlığımın bozuk olması nedeniyle devamsızlık yaparım.*

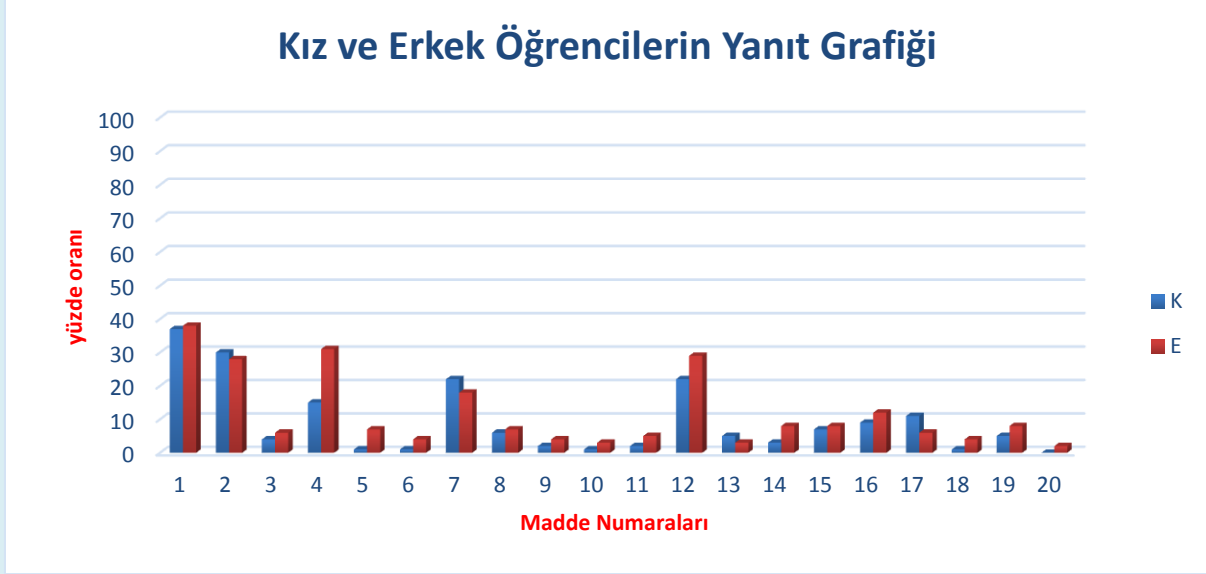
Madde 12: *Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 20: *İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.*

Madde 10: *İnternet cafe ve oyun salonları bana daha cazip geliyor.*

Madde 13: *Okulda arkadaşlarımdan şiddet gördüğüm için devamsızlık yaparım.*

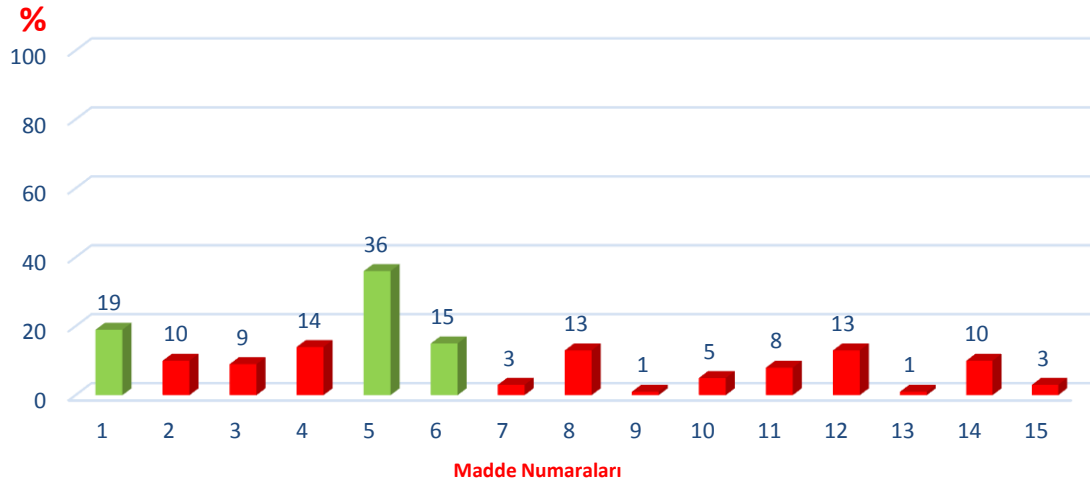

İdil ilçemizde okula devam etmeyen öğrencilerimize uygulanan ankette kız ve erkek öğrencilerin verdikleri cevaplara aynı grafik üzerinden baktığımızda cinsiyet faktörünün devamsızlık nedenlerinde maddeler arasında belirgin farklılık göstermediği, verilen cevapların birbirine paralel olduğu görülmektedir. Ancak grafiğe bakılarak şu yorumlarda bulunulabilir;

5. madde de cevap verme oranı pek az olsa da cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında okula devamsız erkek öğrenciler dini sebepleri devamsızlık nedenleri arasında sayarken kız öğrencilerde böyle bir durum söz konusu değildir. Yine 14. Maddeye bakıldığında cevaplar arasındaki farkın bariz olduğu görülmektedir. Bu durumda erkek öğrenciler okul disiplininin fazla olmasından dolayı okula gitmediklerini belirtirken kız öğrenciler arasında böyle bir durum söz konusu değildir. Aynı şekilde 17 madde ye bakıldığında kız öğrenciler ailelerinin okula gitmelerini istemediğini belirtirken erkek öğrenciler arasında böyle bir durum söz konusu değildir. Yine 18. Maddeye bakıldığında erkek öğrenciler ders ile ilgili araç ve gereçleri olmadığı için okula gitmediklerini belirtirken kız öğrencilerde bu durum söz konusu değildir.

Ankete Katılan Velilerin Yanıt Grafiği

Devamsızlık nedenleri anketi İdil ilçesi genelinde toplam **646 veliye** uygulanmıştır. Bu verilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; en çok tercih edilen maddelerin **5, 1 ve 6.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **9, 13, 15 ve 7.** Maddelerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 5: *Çocuğum okul derslerini başaramadığından okula gitmek istemiyorum.*

Madde 1: *Maddi durumumuz yeterli olmadığı için okula gönderemiyoruz.*

Madde 6: *Çocuklarımın sayısı fazla olduğundan onlarla yeterince ilgilenemiyorum.*

En az tercih edilen maddeler

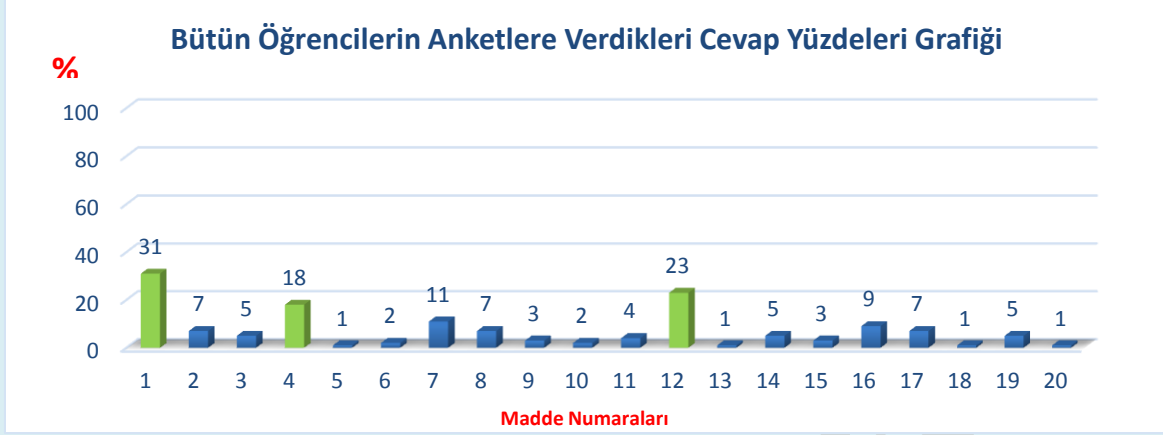
Madde 9: *Dini sebeplerden dolayı çocuğumu okula göndermeyi uygun bulmuyorum.*

Madde 13: *Okulun çocuğumu kültürel ve ahlaki açıdan olumsuz etkilediğini düşünüyorum*

Madde 15: *Çocuğum öğretmenlerini sevmediği için okula gitmek istemiyorum.*

Madde 7: *Okuldaki katı disiplinden dolayı çocuğum okula gitmek istemiyorum.*

SİLOPİ İLÇESİ DEVAMSIZLIK NEDENLERİ ANKETİ İSTATİSTİK BİLGİLERİ

Devamsızlık nedenleri anketi Silopi ilçesi genelinde **470 kız, 404 erkek** öğrenci olmak üzere toplam **652** öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdeleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. En çok tercih edilen maddelerin sırasıyla **1, 12 ve 4.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **20, 18, 13, 5, 10, 6, 15 ve 9.** maddelerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: *Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.*

Madde 12: *Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.*

Madde 4: *Sağlığımın bozuk olması nedeniyle devamsızlık yaparım.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 20: *İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.*

Madde 18: *Derslerle ilgili araç gereçlerim olmadığından okula gitmem.*

Madde 13: *Okulda arkadaşlarımdan şiddet gördüğüm için devamsızlık yaparım.*

Madde 5: *Dini sebeplerden dolayı okula gitmiyorum.*

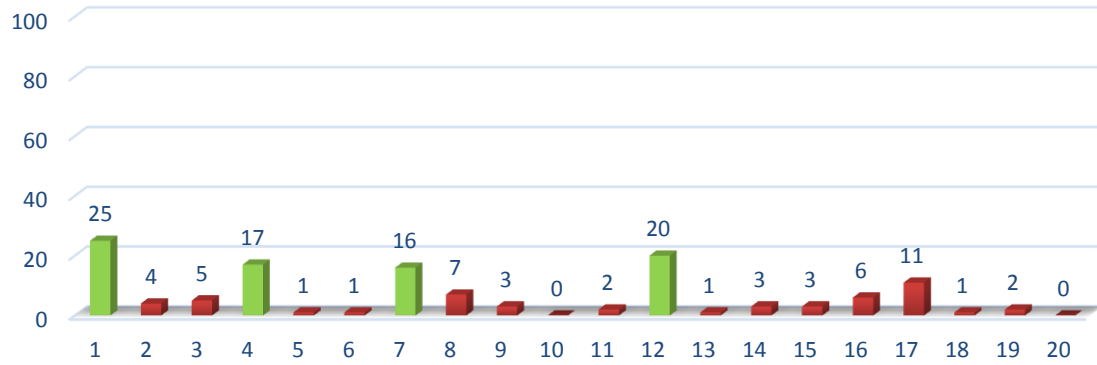
Madde 10: *İnternet cafe ve oyun salonları bana daha cazip geliyor.*

Madde 6: *Uygun kıyafetim olmadığı için okula gitmem.*

Madde 15: *Okula ulaşmakta zorluk çekiyorum.*

Madde 9: *Bazı öğretmenlerin beni sevmediğini düşünüyorum.*

Kız Öğrenci Yanıt Grafiği

Devamsızlık nedenleri anketi Silopi ilçesi genelinde toplam **470 kız** öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; kız öğrencilerin en çok tercih ettiği maddelerin sırasıyla **1, 12 ve 4.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **10, 20, 5, 6, 13, 18, 11, 19.** maddelerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: *Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.*

Madde 12: *Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.*

Madde 4: *Sağlığımın bozuk olması nedeniyle devamsızlık yaparım.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 10: *İnternet cafe ve oyun salonları bana daha cazip geliyor.*

Madde 20: *İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.*

Madde 5: *Dini sebeplerden dolayı okula gitmiyorum.*

Madde 6: *Uygun kıyafetim olmadığı için okula gitmem.*

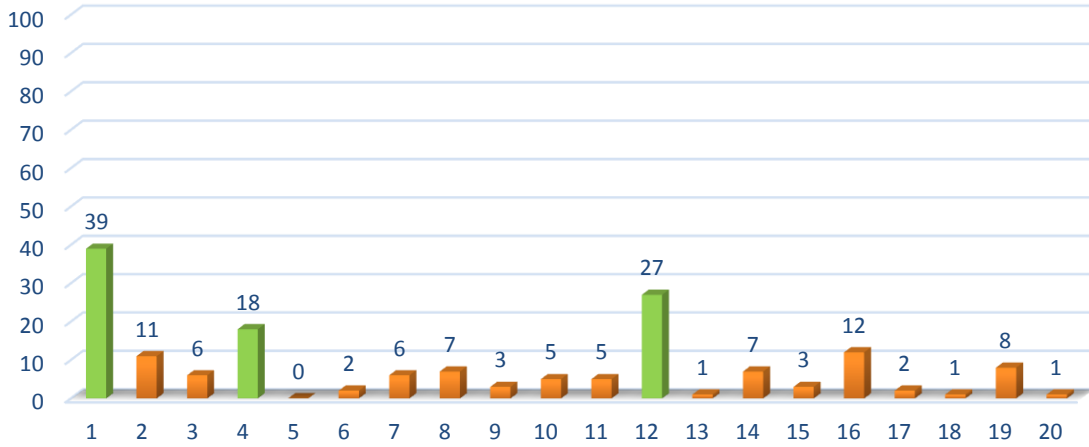
Madde 13: *Okulda arkadaşlarımdan şiddet gördüğüm için devamsızlık yaparım.*

Madde 18: *Derslerle ilgili araç gereçlerim olmadığından okula gitmem.*

Madde 11: *Okuldan izin alamadığım için devamsızlık yaparım.*

Madde 19: *Arkadaşlarımdan etkisiyle devamsızlık yaparım.*

Erkek Öğrenci Yanıt Grafiği

Devamsızlık nedenleri anketine Silopi ilçesi genelinde toplam **404 erkek** öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; erkek öğrencilerin en çok tercih ettiği maddelerin sırasıyla **1,12 ve 4.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **5, 13, 18, 20, 6 ve 17.** maddelerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: *Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.*

Madde 12: *Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.*

Madde 4: *Sağlığımın bozuk olması nedeniyle devamsızlık yaparım.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 5: *Dini sebeplerden dolayı okula gitmiyorum.*

Madde 13: *Okulda arkadaşlarımdan şiddet gördüğüm için devamsızlık yaparım.*

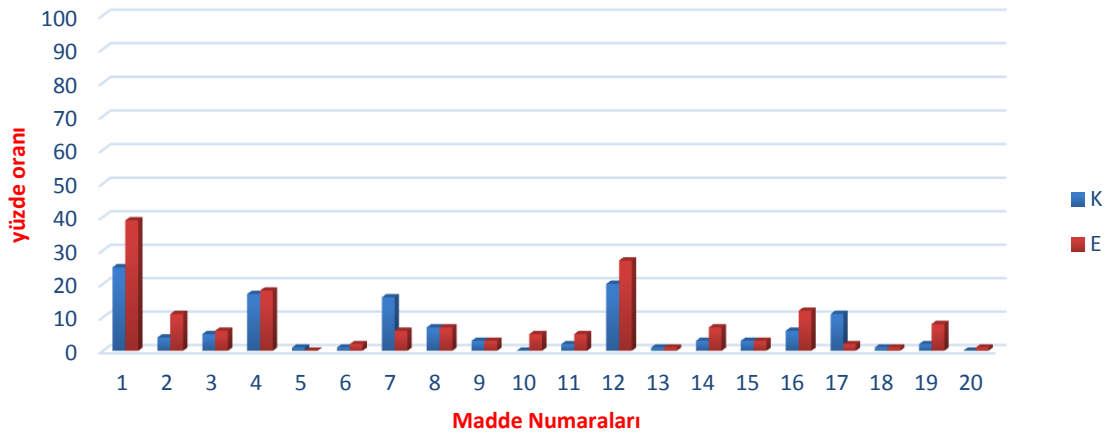
Madde 18: *Derslerle ilgili araç gereçlerim olmadığından okula gitmem.*

Madde 20: *İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.*

Madde 6: *Uygun kıyafetim olmadığı için okula gitmem.*

Madde 17: *Ailem okula gitmemi istemiyor.*

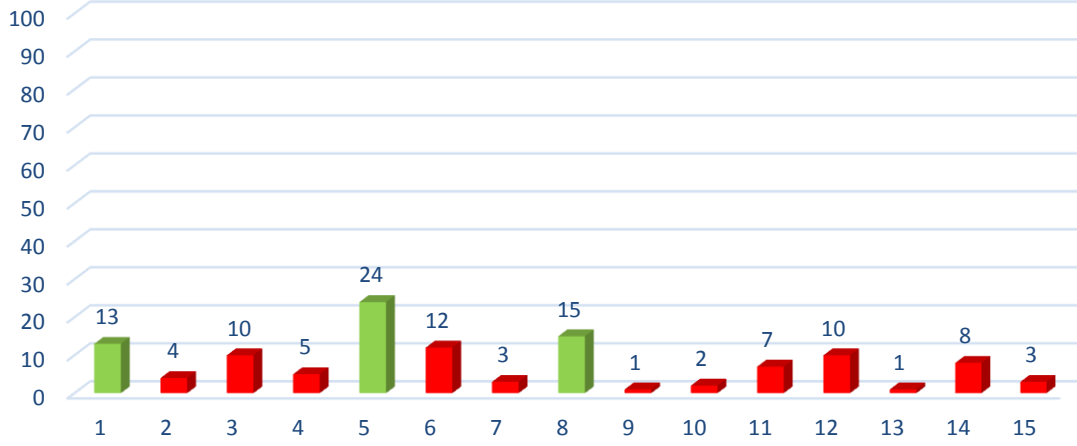
Silopi İlçesi Kız ve Erkek Öğrencilerin Yanıt Grafiği

Silopi ilçemizde okula devam etmeyen öğrencilerimize uygulanan anketin kız ve erkek öğrencilerin ankete verdikleri cevaplarına aynı grafikte baktığımızda cinsiyet faktörünün devamsızlık nedenlerinde maddeler arasında fazla belirgin farklılık göstermediği, verilen cevapların birbirine paralel olduğu görülmektedir. Ancak grafiğe bakılarak şu yorumlarda bulunulabilir;

Bütün maddeler arasında cevaplama oranı az olan maddeler arasında olsalar da sırasıyla bakıldığında 2. Madde de erkek öğrenciler ailesinin geçimini sağlamak için bir işte çalışması gerektiğini ve bundan dolayı okula gitmediğini belirtirken kız öğrenciler arasında bu neden daha azdır. 7. Maddeye bakıldığında kız öğrenciler evde ebeveynlerine yardım etmesi gerektiğinden okula devamsız olduklarını belirtirken erkek öğrenciler arasında bu neden daha azdır. 14 maddeye bakıldığında erkek öğrenciler okuldaki disiplinin fazla olmasını okula gitmeme nedeni arasında sayarken kız öğrencilerde bu oran daha azdır. 16. Madde ye bakıldığında erkek öğrenciler okulda verilen eğitimin gereksiz olduğunu düşünürken kız öğrencilerde bu oran daha az. 17. Maddeye bakıldığında kız öğrenciler bariz bir şekilde ailesinin okula gitmesini istemediğini belirtirken erkek öğrencilerde bu durum söz konusu değildir. 19. madde incelendiğinde erkek öğrenciler okula gitmeme nedenleri arasında arkadaş çevresinin etkili olduğunu belirtirken kız öğrencilerde böyle bir durum söz konusu değildir.

Ankete Katılan Velilerin Yanıt Grafiği

Devamsızlık nedenleri anketine Silopi ilçesi genelinde toplam **699** veliye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin frekanslarının yüzdelik gösterimleri yukarıdaki genel grafikte sunulmuştur. Devamsızlık nedeni olarak görülen maddeler yüzde (%) olarak sırasıyla; en çok tercih ettiği maddelerin sırasıyla **5, 8 ve 1.** maddeler olduğu görülmektedir. En az tercih edilen maddeler ise **13, 9, 2, 7 ve 15.** Maddelerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 5: *Çocuğum okul derslerini başaramadığından okula gitmek istemiyor.*

Madde 8: *Çocuğumun sağlık nedenlerinden dolayı onu okula gönderemiyorum.*

Madde 1: *Maddi durumumuz yeterli olmadığı için okula gönderemiyoruz.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 13: *Okulun çocuğumu kültürel ve ahlaki açıdan olumsuz etkilediğini düşünüyorum*

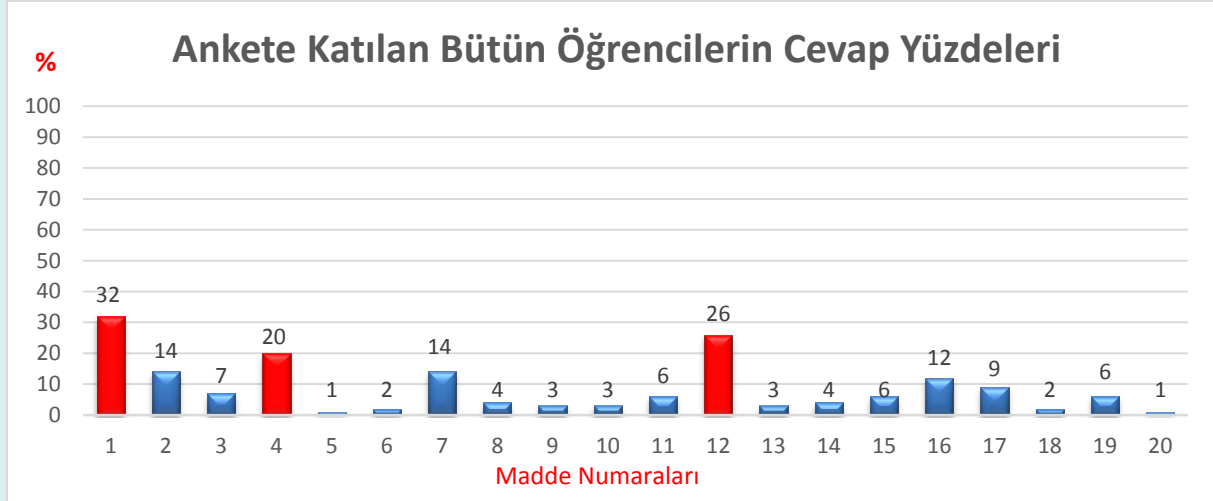
Madde 9: *Dini sebeplerden dolayı çocuğumu okula göndermeyi uygun bulmuyorum.*

Madde 2: *Okulun ve eğitim almanın gereksiz olduğunu düşünüyorum*

Madde 7: *Okuldaki katı disiplinden dolayı çocuğum okula gitmek istemiyor*

Madde 15: *Çocuğum öğretmenlerini sevmediği için okula gitmek istemiyor.*

CİZRE, İDİL VE SİLOPİ İLÇELERİ DEVAMSIZLIK NEDENLERİ ANKETİ İSTATİSTİK BİLGİLERİ

Cizre, İdil ve Silopi ilçelerindeki öğrencilere uygulanan ankete ait grafik incelendiğinde genel olarak en çok tercih edilen maddeler **1, 12 ve 4.** maddelerdir. **20, 5, 6, 18, 9, 10 ve 13.** Maddeler ise en az tercih edilenlerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 1: *Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum.*

Madde 12: *Okulu sevmediğimden ve eğitimin bir faydasını göremediğimden devamsızlık yaparım.*

Madde 4: *Sağlığımın bozuk olması nedeniyle devamsızlık yaparım.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 20: *İyi beslenemediğimden okula gitmiyorum.*

Madde 5: *Dini sebeplerden dolayı okula gitmiyorum*

Madde 6: *Uygun kıyafetim olmadığı için okula gitmem.*

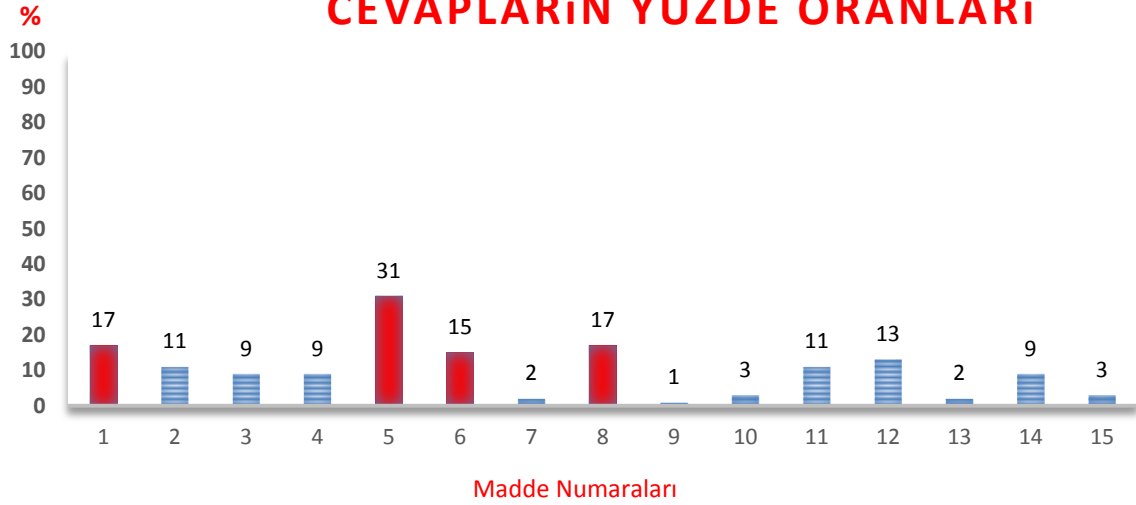
Madde 18: *Derslerle ilgili araç gereçlerim olmadığından okula gitmem.*

Madde 9: *Bazı öğretmenlerin beni sevmediğini düşünüyorum.*

Madde 10: *İnternet cafe ve oyun salonları bana daha cazip geliyor.*

Madde 13: *Okulda arkadaşlarımdan şiddet gördüğüm için devamsızlık yaparım.*

VELİ ANKETİNDE MADDELERE VERİLEN CEVAPLARIN YÜZDE ORANLARI

Cizre, İdil ve Silopi İlçelerindeki ankete katılan öğrenci velilerine ait grafik incelendiğinde genel olarak en çok tercih edilen maddeler **5, 8, 1, ve 6.** maddelerdir. **9, 7, 13, 10 ve 15.** maddeler ise en az tercih edilenlerdir.

En çok tercih edilen maddeler:

Madde 5: *Çocuğumun okul derslerini başaramadığından okula gitmek istemiyorum.*

Madde 8: *Çocuğumun sağlık nedenlerinden dolayı onu okula gönderemiyorum.*

Madde 1: *Maddi durumumuz yeterli olmadığı için okula göndermiyoruz.*

Madde 6: *Çocuklarımın sayısı fazla olduğundan onlarla yeterince ilgilenemiyorum.*

En az tercih edilen maddeler:

Madde 9: *Dini sebeplerden dolayı çocuğumu okula göndermeyi uygun bulmuyorum.*

Madde 7: *Okuldaki katı disiplinden dolayı çocuğum okula gitmek istemiyorum.*

Madde 13: *Okulun çocuğumu kültürel ve ahlaki açıdan olumsuz etkilediğini düşünüyorum.*

Madde 10: *Çocuğum okulda arkadaşlarından şiddet gördüğü için okula gitmek istemiyorum.*

Madde 15: *Çocuğum öğretmenlerini sevmediği için okula gitmek istemiyorum.*

SONUÇ

İdil ilçemizde Veli Anketine bakıldığında veliler çocuklarının çalışıp para kazanmaları gerektiğini düşünürken Cizre ve Silopi ilçelerinde anket uygulanan veliler arasında bu düşünceyi yansıtan madde az oranda devamsızlık nedeni olarak 8. Sıralarda yer almaktadır.

Cizre ilçemizde Veli Anketi uygulanan velilerimiz çocuklarının maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldıklarını, dolayısıyla çocuklarının okula gidemediklerini belirtirken İdil ve Silopi ilçelerimizde bu düşünce pek hâkim değildir.

Her üç ilçemiz için ayrı ayrı, Öğrenci Anketinde, bütün öğrencilerin yanıt grafiğine bakıldığında Cizre ilçesinde ankete katılan öğrenciler okulu sevmediğinden ve bir faydasını görmediklerinden dolayı devamsız olduklarını belirtirken. Silopi ve İdil ilçelerimizde öğrenciler dersleri anlayamadıkları için devamsız olduklarını belirtmişlerdir. Her üç ilçemiz birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin %32 lik oranı dersleri anlamadıkları için okula gitmediklerini belirtiyor. Devamsızlıklarının ikinci nedeni olarak Cizre’de ankete katılan öğrenciler dersleri anlamadığını, İdil’de ankete katılan öğrenciler ailelerinin geçimini sağlamak için bir işte çalışmalarını gerektiğini, Silopi’de ankete katılan öğrenciler ise okulu sevmedikleri için devamsızlık yaptıkları görülmektedir.

Sağlık sorunlarına bağlı sebepler bütün ilçelerde 3. Sıra devamsızlık nedenleri arasında yer almaktadır.

Kız öğrenciler için Öğrenci Anketi yanıt grafiklerine bakıldığında İdil ilçesinde kız öğrenciler okula gitmeme nedenleri arasında ailesinin ekonomisine katkıda bulunması düşüncesi hakimken Silopi ilçesinde ilgili maddeyi işaretleyen öğrenci sayısı çok düşük düzeyde. Kız öğrencilerin ev işlerinde ve ev ekonomisine katkıda bulunmada idil ilçesinde daha fazla olduğu dolayısıyla İdil ilçemizde kız öğrencilerin bu sebeplerden dolayı da devamsızlık yaptıkları söylenebilir. Silopi ilçesinde ankete katılan kız öğrencilerin okula devam etmeme nedenleri arasında ev işlerinde anne babaya yardım etmeleri gerektiği neden olmadığı söylenebilir.

İdil ilçemizde ankete katılan kız öğrencilerinin %11 inin velisi çocuğunun okul gitmesini istemiyor. Silopi ilçesinde bu oran % 7 dir.

Erkek öğrenciler için Öğrenci Anketi yanıt grafiklerine bakıldığında yüksek oranda dersleri anlamadıkları için ve okulun bir faydasını görmeyeceklerini düşündükleri için devamsız olduklarını belirtmişlerdir. İdil ilçemizde erkek öğrenciler çalışmalarını gerektiğini belirtirken Silopi ilçemizde bu oran daha azdır.

Erkek öğrenciler arkadaşlarının etkisiyle devamsızlık yaptıklarını belirtirken kız öğrencilerde bu oran çok azdır.

ÖNERİLER

Devamsızlık davranışı, öğrencilerin başarıları, ilerlemeleri, eğitimlerini sürdürmeleri, iyi bir meslek sahibi olmaları, toplumda iyi bir yer edinmeleri ve kendi öz saygılarının gelişmesine de zararlı olabilecek bir alışkanlık olarak görülmektedir (De Kalb, 1999).

Devamsızlık yapmanın sadece tek bir nedeni yoktur. Devamsızlık probleminin ortaya çıkmasında ve bu problemin devam etmesinde birçok faktör birlikte rol oynayabilir. Sürekli devamsızlığa yol açan durumlara sağlık sorunları, ekonomik nedenler, ailevi nedenler, okul faktörü, arkadaşlık ilişkileri neden olabilir. Ailelerin çocuklarının beslenme, giyim, kırtasiye ve sosyal yaşamla ilgili gereksinimlerini karşılayabilecek ekonomik yeterliğe sahip olmamaları ve ekonomik gerekçelerle çocuklarının işgücüne ihtiyaç duymaları da öğrencilerin günlük devamsızlığına yol açmaktadır.

Öğrenci devamsızlıklarının önlenmesi için öncelikle devamsızlık nedenlerinin detaylı olarak belirlenmesi gerekmektedir. Bölgemiz genelinde anket sonucuna göre yapılan değerlendirmede devamsızlık nedenleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencinin kendisi, ailesi ve çevresi ile ilgili nedenler en başta gelmektedir. **“Dersleri anlamadığım için okula gitmiyorum”** maddesinin öğrenciler tarafından en çok tercih edilen madde olduğu dikkat çekmektedir. Aynı şekilde veli formunda en çok tercih edilen **“Çocuğum okul derslerini başaramadığından okula gitmek istemiyor”** maddesidir. Hazırbulunmuşluk düzeyinin yeterli olmayışı öğrencilerin okula olan ilgisini düşürmekte ve velilerinde öğrencilerini okula göndermemesine yol açmaktadır. Öğrencilerin okula devam etmelerinin sağlanmasında veli ve öğrencilerin önerileri; okulun daha eğlenceli olması, sosyal etkinliklerin artırılması dersleri anlamaları için öğrenci düzeylerine uygun eğitim verilmesi ve gerektiğinde sağlık sorunları yaşayan çocuklar için okullarda sağlık taramalarının sık sık yapılması yönündedir.

Araştırma bulguları dikkate alınarak oluşturulan önlemlere ve bu konuda yapılmasının yararlı olacağı düşünülen etkinliklere ilişkin öneriler şunlardır:

- Aileler okul çağındaki çocukların okula gönderilmemesinin yasal olarak yaptırımlarının olduğu konusunda bilgilendirilmelidir.
- Ailelerin eğitime ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri sağlanmalı, eğitimin çocuğun ve ailenin yaşamında etkili değişimi başlatabileceği benimsetilmelidir.

- Öğrencilerin boş zamanlarını okulda değerlendirebilmeleri için sosyal ve sportif etkinliklerin sayısı artırılabilir.
- Öğrencilerin okulu benimsemeleri ve güçlü bir örgüt kültürü oluşmasına dönük etkinlikler yapılabilir.
- Okul devamsızlığını azaltmaya yönelik çalışmalarda; velilerin ve sosyal çevrenin sürece dahil edilmesi, il, ilçe ve okul düzeyinde devamsızlık önleme birimleri (okul müdürü, mahalle muhtarı ve kaymakamlık) oluşturulmalıdır.
- Öğrencinin sağlık durumu yakından izlenmeli, sağlıklı bir bedensel gelişime sahip olması için ona gereken destek sağlanmalıdır. Sağlık kuruluşlarıyla işbirliği sağlanarak öğrencilerin sağlık durumlarına yönelik dönemsel olarak sağlık taramalarının yapılması sağlanmalıdır.
- AŞAMALI DEVAMSIZLIK YÖNETİMİ (ADEY) 2011-2012 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulmuştur. Okul ve veli arasında güçlü bir iletişim kanalı oluşturulmak istenmiştir. Bunun için veliler ev telefonları ve adreslerini her dönem başında güncellemek zorundadır ve bu güncelleme okul tarafından öğrenci aracılığıyla velilere yollanan öğrenci bilgi formunun doldurulmasıyla gerçekleşmektedir. Veliye bu araçlarla ulaşılamadığında, muhtarın devreye girmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda okul yöneticilerinin dönem başında velilere ulaşabilmeli ve mahalle muhtarlarıyla işbirliği sağlaması gerekmektedir.
- Okul içinde iletişimi güçlendirmek için okul risk takip kurulları oluşturulmuştur. Okul müdürü ya da müdür yardımcısı, sınıf rehber öğretmenlerinden bir kişi, var ise okul rehber öğretmeni, yok ise ikinci kademedeki bir branş öğretmeni ve gereksinim duyulursa velilerden oluşan bu kurulların devamsızlıkla ilgili sorunları ele almak için ayda bir defa toplanmaları sağlanmalıdır. (İlköğretimde Öğrenci Devamsızlığının Azaltılması Politika Analizi ve Öneriler : Nisan 2015)

KAYNAKÇA

- ALTINKURT, Y. (2008). Öğrenci Devamsızlıklarının Nedenleri ve Devamsızlığın Akademik Başarıya Olan Etkisi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 10: 123-145.2
- ATAMAN, A. (2001) Sınıf İçinde Karşılaşılan Davranış Problemleri Ve Bunlara Karşı Geliştirilen Önlemler. L. Küçükahmet (Ed.), Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar. Ankara: Nobel.
- BAHALI, K. VE TAHİROĞLU, A. Y. (2010). Okul reddi: Klinik özellikler, tanı ve tedavi. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 2(3), 362-383
- BAŞAR, H. (2001). Sınıf Yönetimi. 5. baskı. Ankara: PegemA Yayınları.
- BURNS, R.C. (1993). Parents and schools: From to parents. Washington: National Education Association.
- DE KALB, J. (1999). Student truancy. ERIC Digests,125.
- Erden, M. (1996). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Alkım Yayınları.
- KADI, Z. (2000). Adana İli Merkezindeki İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Sürekli Devamsızlık Nedenleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZBAŞ, M. (2010). İlköğretim Okullarında öğrenci devamsızlığının nedenleri. Education&Science/ Eğitim ve Bilim, 35(156), 32-44.
- SAKINÇ, S. (2013) Öğrenci Devamsızlığı Nedenleri, Sonuçları ve Çözüm Önerileri, T.C. Kalkınma Bakanlığı Zafer Kalkınma Ajansı teknik destek programı, Ankara.
- Silah, M. (2003). “ Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Çeşitli Nedenler Arasından Süreksiz Durumluk Kaygısının Yeri ve Önemi”. Eğitim Araştırmaları Dergisi. 10: 102-115.
- TUTAR, H. (2002). Türk Cumhuriyetleri Ve Akraba Topluluklarından Gelen Öğrencilerin Başarısızlık Nedenleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Kırıkkale.
- YILDIZ, M. & KULA, Ş. (2011). Elazığ İlindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Devamsızlık Sebeplerinin İncelenmesi. Fırat Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 23, 2, 133-140. DOI: 1308-9064/71492437